



Üretim ve tüketim alışkanlıkları sonucunda dünyada her yıl 57 milyon ton plastik doğaya salınıyor. Araştırmalar ve uzmanlar bu miktarın, New York'taki Central Park'ı, Empire State Binası yüksekliğinde plastik atıkla doldurmaya yetecek kadar büyük olduğunu gösteriyor. TÜRKKEP'e göre; ülkemizde dijital dönüşüm ürünlerinin kullanılması, plastik tüketimini azaltmanın en etkili yöntemlerinden biri.

Günümüz üretim ve tüketim alışkanlıkları sonucunda her yıl ambalajlardan elektronik cihazlara, plastikten gıdaya kadar 2,1 milyar ile 2,3 milyar ton arasında atık oluşuyor. Ancak küresel atık yönetimi hizmetleri, söz konusu atık miktarıyla başa çıkmak için yetersiz kalıyor.

Birleşmiş Milletler (BM) verilerine göre, dünya genelinde 2,7 milyar insan katı atık toplama hizmetine erişemiyor ve atıkların yaklaşık yüzde 60'ı kontrol edilebiliyor. Üretim ve tüketim alışkanlıkları ile atık bertarafı süreçlerinde hızla değişiklikler yapılmadığı takdirde atıkların iklim, biyoçeşitlilik ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin 2050'ye kadar yaklaşık iki katına çıkması bekleniyor.

Küresel plastik tüketimi de endişe verici boyutlara ulaşmış durumda. 2022 verilerine göre, dünya genelinde plastik üretimi 7,26 milyon metrik ton seviyesine yükselirken, bu rakam 2021'e göre %0,8'lik bir artışı ifade ediyor. WWF'nin "Transparent 2023" raporuna göre, geri dönüştürülmüş plastik kullanımında küçük artışlar görülse de mevcut sistem plastik kirliliğini azaltmakta yetersiz kalıyor Buna rağmen, geri dönüştürülebilir içerik oranı 2022 yılında %72,5'e çıkarak 2021'deki %70,4 oranına göre bir iyileşme gösteriyor.

Diğer taraftan, her yıl 57 milyon ton plastik doğaya salınıyor. Nature Dergisinde yayımlanan yeni bir araştırma, kirliliğin dağılımını ortaya koyuyor: Bu miktar, New York'taki Central Park'ı Empire State Binası yüksekliğinde plastik atıkla doldurmaya yetecek kadar büyük.

Türkiye ve Plastik Kirliliği

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) Haziran 2023 raporuna göre, Türkiye'de yıllık plastik tüketimi hızla artmakta ve bu durum çevresel etkileriyle birlikte değerlendirildiğinde acil önlemler alınmasını zorunlu kılıyor. Ülke genelinde, plastik kirliliğinin önlenmesine yönelik çeşitli politikalar geliştirilmiş olsa da atık yönetimi ve geri dönüşüm süreçlerinde daha fazla iyileştirme yapılması gerekiyor.

Ekonomik Veriler ve Dijital Dönüşümün Rolü

Plastik kullanımının en büyük sebeplerinden biri, kâğıt ve evrak işlerinde kullanılan ambalajlar olarak karşımıza çıkıyor. Ancak dijital dönüşüm, bu sorunun çözümünde kilit rol oynuyor. E-imza, KEP (Kayıtlı Elektronik Posta) ve e-saklama sistemlerinin yaygınlaşması, kâğıt kullanımını ciddi oranda azaltırken aynı zamanda plastik tüketimini de minimum seviyeye indiriyor. Kargoyla evrak gönderirken kullanılan plastik paketlemeler ve ofis süreçlerinde kullanılan plastik malzemeler, dijitalleşmeyle birlikte önemli ölçüde azaltılmaktadır. TÜRKKEP Genel Müdürü Olcay Yıldız, e-dönüşümün plastik kullanımına karşı olan olumlu etkisini şu sözlerle ifade ediyor:

"Plastik tüketimi ve atık kirliliği maalesef hem ülkemizde hem de dünyada her geçen gün ciddi şekilde artıyor. Her yıl doğaya karışan 57 milyon ton plastik atık, sürdürülebilir bir gelecek için önlem almanın ne kadar acil olduğunu gözler önüne seriyor. Dijital dönüşüm ise ekosistem üzerinde ciddi zararlar oluşturan plastik tüketimini azaltmada önemli bir rol oynuyor. Örneğin bir evrak iletişiminin fiziki olarak yapılması durumunda; kargoyla evrak gönderirken yapılan paketlemelerde plastiğin kullanılması, evrak iletişimde şeffaf dosyaların kullanılması ya da arşiv süreçlerinde plastik içeren ürünlerin kullanılması, ciddi oranda plastik tüketimine sebep oluyor. Buna karşın, evrakların e-İmza ile imzalanması, KEP üzerinden gönderilmesi ve e-Saklama ürünüyle arşivlenmesi, yani tüm sürecin %100 elektronik ortamda yapılması ise plastiğe olan ihtiyacı ortadan tamamen kaldırıyor.

TÜRKKEP olarak; KEP, e-İmza ve e-Saklama gibi çözümlerle kâğıt ve plastik tüketimini en aza indiriyor, karbon ayak izini ciddi oranda düşürüyoruz. Üstelik bu ürünlerimiz sayesinde iletişim süreçleri elektronik ortamda hızlı, yasal ve çok daha güvenli bir şekilde gerçekleştirilebiliyor."

Çevresel Etkiler ve Gelecek Perspektifi

Plastik üretimi sadece ekonomik değil, çevresel olarak da ciddi sonuçlar doğuruyor. 2024 yılı için yapılan analizlere göre, biyolojik bazlı ve geri dönüştürülmüş malzemelere yönelik yatırımlar artsa da fosil yakıt bazlı plastik üretimi hâlâ ağırlıklı olarak devam ediyor. Çevresel etkilerinin azaltılması adına, daha sürdürülebilir üretim süreçlerine ve geri dönüşüm teknolojilerine yönelmek hayati önem taşıyor.
